

การบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
The School Lunch Project Administration Under School
in Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1

สิโรธร ดวงสุวรรณ*

Sirothorn Doungsuwan

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง**

Wacharapatr Techawattanasiridumrong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Email : Get_trumpet@hotmail.com

Received : June 22, 2021

Revised : July 22, 2021

Accepted : August 4, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ (๒) ศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ (๓) เสนอแนวทางแก้ปัญหาในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๓๐ โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน ๑๒๓ คน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับที่ ๑ สำหรับครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน มีค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๘ และ

* นางสาวสิโรธร ดวงสุวรรณ Ms. Sirothorn Doungsuwan นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

** ดร.วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง Dr.Wacharapatr Techawattanasiridumrong ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Advisor Thesis

ฉบับที่ ๒ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชื่อมั่น ๐.๙๔ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (๑) ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= ๔.๔๔) (๒) ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (= ๒.๓๖) (๓) ได้แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ดังนี้ ด้านที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการควบคุมการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ด้านที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ด้านที่ ๓ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการจัดทำข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่เป็นปัจจุบัน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ด้านที่ ๔ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาคู่มือ เอกสาร ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหาร; โครงการอาหารกลางวัน; สถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the administration of the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 (2) study the states and problems of administration for the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 (3) present the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. The samples of this research were administrators from 30 schools and 123 teachers who take responsibilities in the School Lunch Program through the Krejcie and Morgan's table. The two instruments used in collecting data were following: 1) for the teachers who take responsibilities in the School Lunch Program had the reliability 0.98 2) for the administrators had the reliability 0.94. The statistics used for data analysis were Percentage, Average and Standard Deviation.

The results of the research found that (1) The results of the research were: 1) the administrators operate the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon

Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 were highly ($\bar{X} = 4.44$) (2) the teachers who take responsibilities in the School Lunch Program indicate the states and problems of administration for the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 were low ($\bar{X} = 2.36$) (3) the guidelines for developing the School Lunch Program in schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 were respectively following; section 1 the administrator should plan the use of budget for the School Lunch Program. Section 2 the administrator should coordinate with Provincial Administrative Organizations. Section 3 the administrator should audit and monitor the School Lunch Program financial account evidently. Section 4 the administrator should support the teachers for developing themselves in the School Lunch Program.

Keywords: Administration; School Lunch Program; School

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบคลุมรอบรอบถ้วน ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ ความสามารถและพัฒนาดตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต^๑ จากความสำคัญดังกล่าว การส่งเสริมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยที่มีความแตกต่างกัน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาวะและการเจริญเติบโตของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพตามมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๖ ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข^๒

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, ๒๕๖๒), หน้า ๖๓.

^๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, พุทธศักราช ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด, ๒๕๔๕), มาตรา ๖.

ความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การที่ผู้เรียนได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอ สะอาดถูกหลักอนามัย ได้คุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนทั้ง ๕ หมู่ และมีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย จะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์และแข็งแรง พร้อมทั้งจะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาล ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านคุณภาพประชากร ในการพัฒนาประเทศ เพราะพบว่าผู้เรียนจำนวนมากยังขาดแคลนอาหารกลางวัน โดยได้รับอาหารที่มีคุณค่าทาง โภชนาการไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ทำให้การเจริญเติบโตไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเกิดภาวะทุพโภชนาการ รัฐบาลจึงได้บรรจุแผนอาหารและโภชนาการลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาชั้นสูงร่วมมือกันดำเนินการและในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนดำเนินโครงการอาหารกลางวันครบทุกโรงเรียน ก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ ๖๐ พรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ภายใต้คำขวัญ “ฉลอง ๖๐ พรรษามหาราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย” ในระยะต่อมาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้ดำเนินโครงการอาหารกลางวันตลอดมาอย่างต่อเนื่อง^๓

โครงการอาหารกลางวันจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดและให้บริการแก่ผู้เรียน เพราะการรับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายนั้น จะช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ มีภูมิต้านทานโรค เมื่อมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ย่อมส่งเสริมต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนให้ดีขึ้นด้วย ทำให้ผู้เรียนเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มที่^๔ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชา พงศ์ถาวรรักษ์โยธิน กล่าวว่า โครงการอาหารกลางวันเป็นโครงการที่รัฐบาลใช้ในการแก้ปัญหาทุพโภชนาการ ของเด็กและเยาวชนของชาติ ในระดับก่อนประถมศึกษาและ ประถมศึกษาให้มีสุขภาพและพละทานามัยที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน ในช่วงปลายปีงบประมาณ ๒๕๓๔ รัฐบาลได้เร่งรัดช่วยเหลือ ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน และผู้เรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อการนี้ และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา โดยที่รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเข้ากองทุนปีละประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท^๕

^๓ กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสศ, ๒๕๕๙), หน้า ๔.

^๔ สำนักงานโครงการอาหารกลางวัน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา, (ม.ป.ท., ม.ป.พ., ๒๕๔๒), หน้า ๒๒.

^๕ สุชา พงศ์ถาวรรักษ์โยธิน อ้างถึงใน ชนก แสนดิษฐ์, “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๓”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

แต่จากการสำรวจภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เด็กไทยมีสัดส่วนร่างกายไม่ได้ตามเกณฑ์จำนวน ๑.๒ ล้านคน มีน้ำหนักสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานจำนวน ๒๕๐, ๔๐๘ คน ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พบว่านักเรียนมีภาวะอ้วนร้อยละ ๑๗ ปี ๒๕๕๖ พบว่านักเรียนมีภาวะผอมร้อยละ ๖.๙ และภาวะเตี้ยร้อยละ ๗.๓ และข้อมูลจากการรายงานผลของระบบข้อมูล ๒๑/๔๓ แห่งของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ปี ๒๕๕๗ พบว่าภาวะอ้วนของเด็กนักเรียน ร้อยละ ๙.๕^๖ นอกจากนี้ยังได้ศึกษางานวิจัยของ ชนก แสนดิศ เรื่องการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต ๓ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันในทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีปัญหาที่พบมากคือด้านการนิเทศและการประเมินผลโครงการอาหารกลางวัน ที่ยังมีรูปแบบที่ไม่แน่นอน ขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการไม่เพียงพอ และยังขาดความชำนาญ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้าและไม่เพียงพอ”

จากปัญหาดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่งยังประสบปัญหา และมีอุปสรรคที่เกิดจากกระบวนการบริหารงาน หลายประการ เช่น ปัญหาทางด้านทุพโภชนาการของนักเรียน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันยังขาดแคลน และบุคลากรขาดความรู้ในการจัดอาหารที่มีคุณค่าและถูกหลักโภชนาการ ความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่มีผลต่อการดำเนินงาน ระบบการบริหารเงินของโครงการอาหารกลางวันยังขาดความเสมอภาคและการถ่ายโอนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ตรงตามเวลา ขาดการบริหารจัดการที่ดีของโครงการอาหารกลางวัน การจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศยังไม่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน สถานที่ยังขาดความเหมาะสม ความสะอาด ปลอดภัย ตามสุขลักษณะทางโภชนาการ วัสดุอุปกรณ์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และสภาพการใช้งานที่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ ขาดการนิเทศตรวจสอบติดตามและการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการอาหารกลางวันได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

^๖ สำนักโภชนาการ กรมอนามัย, **บูรณาการด้านพัฒนาสุขภาพกลุ่มวัยเรียน ๒๕๕๗**, อ้างถึงใน กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา, **สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักพัฒนานักเรียน** **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสศ, ๒๕๕๙).

^๗ ชนก แสนดิศ, “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต ๓”, **วารสารวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๘ (กันยายน-ธันวาคม, ๒๕๕๘) : ๑.

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะ บุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และเสนอแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศและ แนวทางในการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียนที่รับผิดชอบ และเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด อันจะเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาโดยรวมต่อไป และเป็นแนวทางในการนำไปกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒. เพื่อศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๓. เพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหาในการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มีวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งจำนวน ๑๘๐ คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่ง จำนวน ๑๕ คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงรายบุคคล

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ

๒.๑ เป็นการสอบถามรูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา

๒.๒ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อ คือ ๑) ด้านการวางแผน (Plan) ๒) ด้านการดำเนินงาน (Do) ๓) ด้านการตรวจสอบ (Check) ๔) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) จำนวนคำถาม ๔๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา

ตอนที่ ๔ อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

๓. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถามดังนี้

๓.๑ นำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๐ – ๑.๐๐

๓.๒ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาเสนอประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

๓.๓ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

๔.๒ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๐ ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อ คือ (๑) ด้านการวางแผน (Plan) (๒) ด้านการดำเนินงาน (Do) (๓) ด้านการตรวจสอบ (Check) (๔) ด้านการ ปรับปรุงแก้ไข (Act) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยการ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ รวบรวมข้อมูลจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอแบบบรรยายสรุปในแต่ละด้าน แล้วนำ มาจำแนกเป็นรายชื่อ

๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน ๑๘๐ คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน ๑๒๓ คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ

๒.๑ เป็นการสอบถามรูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา

๒.๒ เป็นการสอบถามสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อ คือ (๑) ด้านการวางแผน (Plan) (๒) ด้านการดำเนินงาน (Do) (๓) ด้านการตรวจสอบ (Check) (๔) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) จำนวนคำถาม ๔๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ อุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

๓. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถามดังนี้

๓.๑ นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มี ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๐-๑.๐๐

๓.๒ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาเสนอประธานคณาจารย์คณาจารย์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

๓.๓ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๒๓ คน

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

๔.๒ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๒๓ ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ

๒.๑ เป็นการสอบถามรูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา

๒.๒ เป็นการสอบถามสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ แบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อ คือ (๑) ด้านการวางแผน (Plan) (๒) ด้านการดำเนินงาน (Do) (๓) ด้านการตรวจสอบ (Check) (๔) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ รวบรวมข้อมูลจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอแบบบรรยายสรุปในแต่ละด้าน แล้วนำมาจำแนกเป็นรายชื่อ

๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ ๓ นำเสนอแนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จากผู้บริหารสถานศึกษา โดยพิจารณารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน มาเป็นการนำเสนอแนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยรวม ๔ ด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินการ
๑) ด้านการวางแผน (Plan)	๔.๕๒	๐.๓๖	มากที่สุด
๒) ด้านการดำเนินงาน (Do)	๔.๓๔	๐.๔๒	มาก
๓) ด้านการตรวจสอบ (Check)	๔.๕๑	๐.๓๘	มากที่สุด
๔) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act)	๔.๔๑	๐.๔๒	มาก
โดยรวม	๔.๔๔	๐.๓๙	มาก

จากตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๔.๔๔$, S.D. = ๐.๓๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบ (Check) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๔.๕๑$, S.D. = ๐.๓๘) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน (Do) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๔.๓๔$, S.D. = ๐.๔๒)

ตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยรวม ๔ ด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพปัญหา
๑) ด้านการวางแผน (Plan)	๑.๙๗	๐.๘๒	น้อย
๒) ด้านการดำเนินงาน (Do)	๑.๗๖	๐.๖๔	น้อย
๓) ด้านการตรวจสอบ (Check)	๓.๕๓	๑.๐๗	มาก
๔) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act)	๒.๑๘	๑.๐๓	ปานกลาง
โดยรวม	๒.๓๖	๐.๘๙	น้อย

จากตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๒.๓๖$, S.D.= ๐.๘๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบ (Check) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๓$, S.D.= ๑.๐๗) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน (Do) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๑.๗๖$, S.D.=๐.๖๔)

ตารางที่ ๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ (N= ๓๐)

รายการ	$\bar{X}$
ด้านที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการควบคุมการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา	๔.๖๓
ด้านที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา	๔.๕๗
ด้านที่ ๓ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการจัดทำข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่เป็นปัจจุบัน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้	๔.๖๓
ด้านที่ ๔ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาคู่มือ เอกสาร ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา	๔.๕๓
โดยรวม	๔.๕๙

จากตารางที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ของแนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากข้อคำถามในแบบสอบถามที่มีผู้บริหารเลือกตอบเป็นอันดับที่ ๑ ของแต่ละด้าน ด้านที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการควบคุมการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันในสถาน

ศึกษา ($\bar{X} = ๔.๖๓$) ด้านที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ($\bar{X} = ๔.๕๗$) ด้านที่ ๓ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการจัดทำข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่เป็นปัจจุบัน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๔.๖๓$) ด้านที่ ๔ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาคู่มือ เอกสาร ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ($\bar{X} = ๔.๕๓$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ สรุปผลการอภิปรายผล ดังนี้

๑. การดำเนินการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา โดยมีการวางแผน และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับการประเมินและตรวจสอบการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริศักดิ์ สุนทรไชย ที่กล่าวว่า โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนต้องการความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางในการบริหารงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียน ควรมีการร่วมมือกันระหว่าง ครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงภาวะโภชนาการของนักเรียน เพราะปัญหาโภชนาการเกี่ยวกับการรับประทานอาหารของนักเรียน เป็นปัญหาที่เชื่อมโยงและครอบคลุมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับที่ศึกษาของ สมนึก เสียงหวาน อ่างถึงใน ชนก แสนดิยศ ที่กล่าวว่า การประเมินโครงการอาหารกลางวัน ของผู้บริหารและครู โรงเรียนเทศบาล ๓ ชุมชนวัดจันทราวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยโครงการมีวัตถุประสงค์ในด้านการลดปัญหาการขาดสารอาหาร ในวัยเรียน และการส่งเสริมภาวะโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยมีแนวทางในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนงานชัดเจน และเห็นด้วยมากที่สุด ที่มีความจำเป็นจะต้องดำเนินโครงการเป็นอย่างมาก อาหารที่โครงการจัดให้นักเรียนรับประทานมีคุณค่าสารอาหารครบ ๕ หมู่ ช่วยลดจำนวนนักเรียนที่ขาดสารอาหาร มีความสะอาด ปลอดภัยปราศจากสารปนเปื้อน ส่วนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีน้ำหนักและส่วนสูงได้ตามเกณฑ์

๒. สภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการตรวจสอบ (Check) ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการดำเนินงาน (Do) สอดคล้องกับการศึกษาของชนก แสตนิตย์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันในทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังมีปัญหาที่พบมากคือด้านการนิเทศและการประเมินผลโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งพบว่าย่ิงขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีรูปแบบที่ไม่แน่นอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ไม่เพียงพอและยังขาดความชำนาญ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้าและไม่เพียงพอ

๓. แนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ พบว่ามีแนวทาง ดังนี้ (๑) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการควบคุมการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา (๒) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา (๓) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่เป็นปัจจุบัน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (๔) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาคู่มือ เอกสาร ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑.๑ การบริหารโครงการอาหารกลางวัน ด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ด้านการดำเนินงาน (Do) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ตามแผนที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องตามเกณฑ์ระเบียบคู่มือที่กำหนด โดยสำนักงานโครงการอาหารกลางวัน มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ดำเนินโครงการให้ถูกต้อง และสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา

๑.๒ จากสภาพปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ด้านที่มีสภาพปัญหามากที่สุด คือด้านการตรวจสอบ (Check) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กลยุทธ์ในการแก้ไข ปรับปรุง และมีการตรวจสอบสภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้งบประมาณโครงการอาหารกลางวัน ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการอาหาร

กลางวัน และตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนา และปรับปรุง
แก้ไขการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาต่อไป

๑.๓ จากแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ ผู้บริหาร
สถานศึกษาควรศึกษาและนำแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา
ไปปรับใช้ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒.

_____. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)**

พุทธศักราช ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด, ๒๕๔๕.

กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. **สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ**

**สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง
ศึกษาธิการ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค., ๒๕๕๙.

ชนก แสตนิตย์. “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๓”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.**
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
๒๕๕๗.

_____. “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓”. **วารสารวิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต.** หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๘ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘) : ๑.

ศิริศักดิ์ สุนทรไชย อ้างถึงใน ชนก แสตนิตย์. “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๓”.
วารสารวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๘ (กันยายน -ธันวาคม, ๒๕๕๘).

สมนึก เสียงหวาน อ้างถึงใน ชนก แสงติยศ. “การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓”.
วารสารวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑๘ (กันยายน - ธันวาคม, ๒๕๕๘) :
๒.

สำนักงานโครงการอาหารกลางวันกระทรวงศึกษาธิการ. แนวดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา. ม.ป.ท.,ม.ป.พ., ๒๕๔๒.

สำนักโภชนาการ กรมอนามัย. บุรณการด้านพัฒนาสุขภาพกลุ่มวัยเรียน ๒๕๕๗. อ้างถึงใน กองทุน
เพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง
ศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค., ๒๕๕๔.